

ישעיה ברכה

יוצא לאור ע"י אברכי הכולל שבמוסדות "מקור חיים" בראשות מו"ר עט"ר הרה"ג רבי יוסף מוגרבי שליט"א

בית הכנסת "זכור לאברהם" פיצ'וטו רחוב מפרץ שלמה 100, קרית שרת חולון

ערש"ק פרשת "ויקהל-פקודי", כו' אדר תשע"ג ג'ליון מס' 361

שבת מברכי
ר"ח ניסן
המולד ביום שלישי
בשעה 6:00 בבוקר
21 דקות ו-14 חלקים

לקדש שם שמים!

אחד הדברים המופלאים שקרו בעולם היה שהקב"ה ישתבח שמו לעד, עם כל גדולתו וקדושתו שרה במשכן אותו בנו בני ישראל במסירות נפש וכמו שמעיד הפסוק בפרשתינו: "וכבוד ה' מלא את המשכן". בורא כל עולמות הראה בצורה ברורה שאינה משתמעת לשתי פנים שבנו הוא בחר מכל העמים ואיתנו הוא חפץ להיות - איזו זכות גדולה ועצומה. אך כמו שאומרים המעמד מחייב. כמה צריכים אנו לקדש שם שמים ולהאזיב את התורה הקדושה על בני אדם, כמה מידותינו צריכות להיות מעודנות ודיבורינו בנחת עד שכולם יאמרו ויעידו: זה העם הנבחר, בהם בחר ה'. כל פעולה חיובית שלנו אפילו הקטנה והפשוטה ביותר, יכולה לקדש שם שמים ולגרום לתכלית הרצויה. מסופר על בעל תשובה אחד, שהעיד במפורש שאת הצעד הראשון אל עולם התורה והמצוות הוא עשה בגלל שכן חרדי שמעולם לא ויתר על הזכות הזו לומר לו שלום בפנים מאירות. וכה מספר אותו בעל תשובה שזכה להיכנס תחת כנפי השכינה: "אותו שכן חרדי התגורר בקומה העליונה והיה היחיד מבין כל דיירי הבנין ששמר מצוות. הפגישה הקבועה שלי איתו היתה בעת שהוא חזר מהתפילה בבית הכנסת ואני יצאתי לעבודה. כל יום מחדש הייתי מופתע למראה סבר הפנים החייכני שהראה לי השכן החרדי. אמירת השלום שלו, שבתה אותי בקסמיה, כיון ששמתי לב גם לעובדה שכל שאר השכנים לא האירו לי מעולם את פניהם ולא אמרו לי שלום כדרך אותו שכן חרדי. כל השכנים מהקומה שלי ואלה שהתגוררו יותר קרוב לדירתי, בקושי רב הוציאו מפהים את המילה שלום, ושלא נדבר על יותר מזה. יום אחד, החילולי להרהר בליבי, הרי יש דברים בגו! ברור שאדם המתנהג בצורה זו מידי יום ביומו, ניחן באושר פנימי עצום המאפשר לו להשפיע את שיפעת האושר הזה גם על אחרים ולחלחל גם אותם בשמחה אמיתית המקיפה אותו. ברבות הימים הגעתי למסקנה חד משמעית, שאם חפץ בחיים אנוכי, בחיים אמיתיים מלאי תוכן, עלי לחזור בתשובה, וכך עשיתי". סיפרו נפלא זה מקורו מהספר "עלינו לשבח" וכמותו יש סיפורים רבים, עד כמה שמעשה כה פעוט שנראה לכאורה חסר ערך, יכול להכריע את הכף ולקדש שם שמים. ובואו ותקראו סיפור נוסף שקרה בחצר בית הכנסת שלנו אנו. באחד הימים, אחד מבעלי הבתים שנכח במקום, שמע קריאות עזרה. היו שם אמא ובת שככל הנראה הבת הרגישה הרגשת חנק. אותו בעל בית יקר, ללא שביקשו ממנו, רץ כחץ מקשת והביא כוס מים. כשהפנה את גבו ללכת, שמע את האמא אומרת לביתה: "כנראה שנתחיל לשמור שבת, תראי איזה אנשים טובים יש כאן". אותו בעל בית לא ידע כלל לאן מעשהו יוביל. הוא עשה לכאורה פעולה פשוטה שכל אדם עם רגש בריא היה עושה זאת, אך זכה לקדש שם שמים ויתכן שיעלה לשמים ויאמרו לו בבית דין של מעלה שהחזיר משפחה שלימה בתשובה. ולא רק זאת, כל התולדות והצאצאים שיצאו מאותה משפחה שישמרו תורה ומצוות, יזקפו לזכותו. אשרינו ואשרי חלקינו, שאנו יכולים בפעולות כה פשוטות להזיז עולמות ולהכריע את הכף, אך זה כנגד זה עשה אלוקים. כמה צריכים אנו להיזהר מכל פעולה ומעשה, מכל דיבור והתנהגות שיכולה לגרום את ההיפך הגמור. לא לחינם נמשלנו לכוכבים שנראים קטנים ולא חשובים בעיני העמים, אך רק בשמים יראו את מעלתם של ישראל, רק לעתיד לבוא שיבוא מלך המשיח, יראו כולם את חשיבותנו. כל שאנו צריכים בינתיים זה להרבות זכויות להתקרב לתורה ולמצוות ביתר שאת ויתר עוז, ואת עלית על כולנה לקדש שם שמים! ועל ידי זה נזכה לגאולה השלמה במהרה.

"מצוות יקרות"

כתוב בפרשתנו: "וירא משה את כל המלאכה והנה עשו אותה כאשר ציוה ה' כן עשו ויברך אותם משה". ולכאורה אינו מובן יותר הלשון "והנה עשו אותה" "כן עשו", וכן צריך להבין מהו שמסיים ויברך אותם משה? להבין זאת היטב נפתח בסיפור על כפרי אחד שאשתו הגישה לו לארוחת צהריים, נתח בשר מכובד. הכפרי אכל חציה וביקש מאשתו שתשמור לו את הנותר למחר. אך דא עקא תנאי הקירור והשימור לא היו במיטבם והבשר העלה ריח המעיד כאלף עדים שמשוהו "אינו כשורה". האישה באה לזרוק לפח את תחיתת הבשר והכפרי עצר בעדה בזעקה: "בל תשחית! והאישה בתמימותה כי רבה שאלה, "ובכן מה נעשה?", והכפרי עונה כלאחר יד, "שכננו היקר עני מרוד הינו, נרויח בעשיית חסד!" נתח הבשר אכן הועבר לשכן אחר כבוד, וחיש מהר בא אל ביתו. בערב הבחינו הזוג היקר באמבולנס שמפנה את השכן לבית החולים. לשאלתם מה אירע? ענתה השכנה: קילקול קיבה! רץ השכן לבית הרפואה כדי לקיים מצוה יקרה של ביקור חולים, למחרת הכרוז הודיע על פטירתו בטרם עת של העני, והשכן רץ לקיים מצוות הלווית המת. בשבו לביתו פגש הכפרי באשתו כשדמעתה על לחייה. "מה לך בוכייה?", הפטיר לעומתה. "ראי נא ראי, איך מצוה גוררת מצוה, בתחילה נתנו נתח בשר - מצות חסד מהתורה, לאחר מכן ביקור חולים ולבסוף אף הלווית המת, ממש חסד של אמת, ואת אשתי היקרה, ברוב תמימותך ביקשת לזרוק בשר זה לפח, הרי זה היה "בל תשחית" ממש!

הנה כי כן, לא אחת יצר הרע בא אלינו בעורמה, את המצוות מראה לנו כעבירות ואת העבירות כמצוות! עתה אחים יקרים, מובן היטב יותר הלשון, הבא להורות שמלבד שחשבו בני ישראל שהינם מקיימים את מצוות ה' כתיקנה, אלא שהתורה מעידה שאכן הקיום נעשה על פי רצון ה' יתברך, מבלי חלילה לפגוע באולת ולעבור על רצונו בטענה שרוצים לקיים רצונו! ולכן סיים משה רבינו בברכה - מכיון שאכן זכו לקיים את המצוה בשלימותה מכל ההיבטים ומכל הצדדים!

זמני כניסת שבת ויציאת השבת

לרכנו תם	יציאת השבת	כניסת השבת
18:56	18:21	17:22
19:00	18:19	17:07
18:58	18:20	17:13
18:58	18:21	17:24

הפטרות השבוע:

"כל העם כו' כה אמר ה'"

מיטעמים לשבת

רבי פנחס השפיעה עליו דעת. הודות ל"בהמה", מוכח כי "נתן ה' חוכמה ותבונה..."

(מענינה של תורה)

"אלו פקודי המשכן משכן העדות"
(לז, כא)

פירש הגאון רבי יעקב הכהן מג'רבא זצ"ל: חז"ל דרשו שאין לך כל פקידה ופקידה שאין בה מעוון העגל, שנאמר "וביום פוקדי ופקדתי עליהם עוונם".

ואם כן, היה לחטא העגל חלק בחורבן בתי המקדש ובגלות וגזירותיה. וזהו שנרמז כאן: "אלה" - הרומז לחטא העגל שאמרו בו "אלה אלוהיך ישראל" - גרם לפקודי המשכן משכן, לשני חורבנות בתי המקדש, שאין לך כל "פקידה" שאין בה מעונש חטא זה!

(מעין השבוע)

הבעירו אש ומבשלים בשבת, מיד קם ורץ בבהלה, ובא למקום, נכנס מבלי לשאול רשות, והתחיל להוכיח את מחללי השבת. עמד בעל הבית כנגדו ושאל - וכי דרכו של יהודי תלמיד חכם להתפרץ ולהיכנס בתוך בית חבירו פתאום? החזיר לו רבי חיים, אף הוא בתמיהה - כלום דרכו של אדם להתעכב בענייני דרך ארץ ונימוס, בשעה שרואה אש בוערת בבית חבירו?...

(אמרי חן)

"אשר נתן ה' חוכמה ותבונה בהמה"
(לז, א)

כתב ה"תורת משה", זו היתה ההוכחה, שחוכמתם אינם טבעית כי אם "אשר נתן ה'" - מכיון שהחוכמה הזאת השפיעה גם על הבהמות, בדומה לחמורו של רבי פנחס בן יאיר, שסירב לאכול תבואה שלא נתעשרה, כי קדושתו העליונה של

"ויקהל משה" (לה, א)

כתב גאון עוזינו מרן החיד"א זצ"ל: "ויקהל משה את כל עדת בני ישראל" - הורה להם שיהיו בשבת באחדות, באחוה ובריעות. "ויאמר אליהם: אלה הדברים אשר ציוה ה'", כלומר: הורה להם לעסוק בשבת בתורה, בתלמוד תורה ברבים, בשיעורי תורה בבתי הכנסת. "לעשות אותם", להקפיד בשמירת המצוות המעשיות. "ויקהל" בגימטריא מקוה, להקפיד בשמירת גדרי הטהרה. ועל ידי כל אלו: "ששת ימים תיעשה מלאכה", תשרה ברכה בפרנסה!

(מעין השבוע)

"לא תבערו אש בכל מושבותיכם"
ביום השבת" (לה, ג)

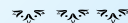
אל רבי חיים זוננפלד זצ"ל, רבה של ירושלים באו והודיעו לו, כי בבית אחד

מוקנים אתבונן - סיפורי צדיקים

המקדש. כמה סובל מכך עם ישראל, ומה רב צער השכינה הקדושה! ביום רביעי, כ"ז אדר, יחול יום הזכרון של הצדיק הקדוש, **הגאון רבי חיים סינאוואי זצ"ל**, מגדולי תימן המעטירה בדור האחרון. כל ימיו היה הצדיק מצטער על גלות השכינה ועל צערם של ישראל. פעם בא אליו יהודי ירושלמי, ומצאו מתייפח בככי מר. נחרד ושאל לסיבת הבכי, ונענה: "איך לא אבכה, והשכינה בגלות, וצרות ישראל גורמות צער רב במרום!". בעיקר דוה ליבו על ההיזדרדרות הרוחנית בארץ הקודש. "אילו הייתם יודעים כמה צער במרומים מכל עבירה הנעשית, הייתם בורחים מעבירות כמו מפני אש!" היה אומר. שלושים שנה חי הצדיק בארץ ישראל, ביהוד, ורק פעם אחת ויחידה ביקר בירושלים. ככל שתלמידיו ומוקיריו הפצירו בו לעלות לירושלים, שער השמים, ולפקוד את הכותל המערבי שריד בית מקדשנו, לא נענה. פעם העז אחד מתלמידיו ושכר מונית לנסיעה לירושלים. נכנס בהכנעה ואמר לצדיק: "מארי, המונית ממתינה, ושכרה שולם. ניסע נא אל הכותל המערבי, ונשוב!". נענה הצדיק במרירות ואמר: "הן בעוונותינו בית המקדש חרב, הכהנים אינם בעבודתם, הלוויים אינם בדוכנם וישראל אינם במעמדם - אם כן, לשם מה הנסיעה?". והוסיף: "כלום לא די בכך שאנו בוכים בכל לילה ולילה, בעריכת תיקון חצות, ומבכים על גלות השכינה הקדושה וצעה, ומזילים דמעה נכח על החורבן - האם רצונך שגם עתה, בצהרי היום, אסע לירושלים ואראה את הר ציון ששמים, ושועלים הילכו בו, וארים קולי בככי?". וגילה, שפעם אחת ויחידה ביקר בירושלים, והזדעזע כל כך מן החורבן, עד שזו סכנת נפשות עברו לנסוע שוב! נרעש התלמיד, יצא החוצה ושילם לנהג דמי ביטול הנסיעה...

(מעין השבוע)

הגאון רבי רחמים חורי (הראשון) זצ"ל מג'רבא, חי לפני כשמונה דורות. הוא היה "גדול, נהנה מיגיע כפיו". בכל בוקר היה לומד שיעור "ארבע אמות של הלכה" לאחר התפילה, ואחר כך פנה לבית המדרש והמשיך בתלמודו. משם פנה לעסוק במקצועו, עבודת הצורפות שהצטיין בה, ולפנות ערב עלה שוב לבית המדרש ללמוד. כלילה עסק שוב ב"ארבע אמות של הלכה", כך שרוב שעות היממה הוקדשו לתורה ולתפילה, ומעט זמנו עסק במלאכה. ימי שני וחמישי היו ימי השוק בג'רבא, והרב היה מביא לשוק את תוצרתו, את הכלים שייצר בימי השבוע. יחד עימו בא גם אחד הצורפים, שהיה עוסק במלאכתו כל היום כולו. מן הבוקר עד הערב צרף באש והיכה בקורנס, יגע ועמל. ובימי השוק, כשהביא את תוצרתו, ראה והנה בידי הרב כלים רבים יותר ויפים יותר, והכל קונים את כליו ומשלמים בעין יפה. והוא, שעוסק בכל השבוע במלאכתו, מזריחה ועד שקיעה, אינו מגיע לפדיונו. חלשה דעתו. פנה אל הרב ושאל לפשר הדבר. ענהו הרב: "הכל בזכות השבת!". תמה לתשובה, והרב הסביר: "הכתוב אומר: ששת ימים תעשה מעשיך וביום השביעי תשבות". "אבל גם אני שובת בשבת", קרא הצורף. "אומנם כן", הסכים הרב. "אבל בפרשת ויקהל נאמר: ששת ימים תיעשה מלאכה, תיעשה מעצמה כביכול, וביום השביעי יהי לכם קודש שבת שבתון לה". כלומר, אם השבת תהיה כביכול כפולה ומכופלת, בתוספת קדושה ולימוד תורה, תשרה ברכה מיוחדת במלאכה, שכאילו תיעשה מאלה!".

"אלה פקודי המשכן משכן העדות", שנתמשכן פעמיים על עוונותיהם של ישראל. וטרם תוקנו סיבות החורבן, ולכן עדיין לא נבנה לנו בית

והייתם לי סגולה

ההולך לישון מתוך שמחה של מצוה, מראים לו חלום טוב (שבת דף ל' ע"ב).

סגולה לחלומות טובים להיות זהיר בקריאת שמע שעל המיטה, ושיהיה גופו טהור ויהיה זהיר בטבילת

עזרא, ושהמזווה בפתח חדרו תהיה כשרה (רפואה שלמה עמ' 126).

(ישועה והצלחה)

מדברי ראש הישיבה הרב ג' ר' יוסף מוגרבי שליט"א

הינור הבנים

רק שלא יפרצו גדרות...

הסבא מקלם זצ"ל, מגדולי המחנכים בדורות האחרונים, עמד בראש בית החינוך הנודע בשמו בית התלמוד תורה של קלם. מספרים שפעם אחד הוציא בחור מהישיבה, ומעשה שהיה כך היה. כל התלמידים הגיעו בבוקר להתפלל בבית הכנסת יחד עם הסבא, אבל הדלת היתה נעולה ואי אפשר היה להיכנס ולהתפלל, וכולם עמדו בחוץ יחד עם הסבא וחיכו, הלך תלמיד אחד קפץ מעבר לגדר, ופתח את דלת בית הכנסת מבפנים. לאחר התפילה, קרא הסבא לתלמיד ואמר לו שלצערך הגדול הוא חייב לשלוח אותך מהישיבה, שאל אותו התלמיד מה עשיתי? אמר לו הסבא, תשמע בני, גדר עשו בשביל לא לעבור עליה? איך אתה יכול לעבור על גדר? ובאמת אם רק חושבים קצת מרגישים כמה שזה פשוט וכמה שזה נכון. איך אפשר לעבור על גדר? הרי בשביל מה עשו את הגדר? הרי עשו אותה בשביל שלא לעבור, איך אפשר לעבור על גדר שעשו בשביל לא לעבור?! ועוד אמר לו הסבא: "אם גם מחיצה אינה מהווה מעצור ואפשר לפסוע על גבה, הרי יכולים לפרוץ כל גדרו של עולם ואין שום תקנה לאדם" ("המאורות הגדולים"). זה יסוד הדרך ארץ. לבעל חיים אין גדרות, אין לו מגבלות, אין לו שליטה, הוא עושה מה שהוא רוצה, איך שטוב לו עכשיו, איך שנוח לו הרגע, אף אחד לא עוצר אותו, אף אחד לא מגביל אותו. רבי ירוחם ממיר מספר שפעם הוא הלך בדרך, וראה סוס אחד שוכב באמצע הכביש ומחכה את גבו, כשרגליו מופנות לכל עבר, אמר רבי ירוחם, תראו כמה טוב לסוס הזה, אין לו שום מיגבלה, אם מגרד לו הגב הוא יכול להתהפך, לשכב על הכביש ולהתגרד לעין כל, אם כן לכאורה היה אפשר לקנא בו, אבל הוא סוס! השחרור הזה בא מתכונה הסוסית, ברור שבני אדם לא יכולים לעשות מה שרוצים, איפה שרוצים. אדם חושב שאם אפשר לו לעבור דרך חצר שאינה שלו, למה שיעשה סיבוב גדול, אם אפשר לו לקפוץ מעל הגדר ולקצר את הדרך, למה שלא יעשה כך, (וזה מלבד מה שיתכן שאסור מטעם גזל, במקום שאין מעבר), הרי הוא חוסך לו דרך ארוכה, אבל הבעיה היא שסוס מתנהג כך. פשוט לא להאמין, אנחנו לא מתייחסים לזה מספיק, זה לא מצוות עשה ולא מצוות לא תעשה, אבל יסוד הדברים הוא שיש להתחשב במה שכתוב בשלטים, אם כתוב לא לעבור, אז לא עוברים! ואם כתוב אין כניסה, אז לא נכנסים! ואם כתוב שקט בבקשה, חייבים לשמור על השקט! ואם כתוב לא לעשן, לא מעשנים! אדם חי עם גדרות, עם מגבלות, ואם הרמזור אדום, מחכים! ואפילו באמצע הלילה, זה מיסוד הלכות דרך ארץ. ואם לא קוראים לך, אתה לא נכנס, כי אפילו אם תלמיד חכם נכנס בלי רשות, נבילה טובה ממנו. והדברים מדברים בעד עצמם. רק צריכים להגיע למסקנות ולפעול בענין...

שלום בית

אשתו של בולך - מלכה!

אישה אחת באה אל הרב מפוניבז' זצ"ל ובכתה לפניו מרה על התנהגותו האידיאלית של בעלה כלפיה. הרב האזין לדבריה מתוך רגש עמוק של השתתפות. המשמש שלו, שהיה עד לשיחה, שאל את הרב האם הוא מאמין לאישה. השיב הרב: "ודאי, ניכרים דברי אמת". אולם, המשמש לא השתכנע ושאל את הרב: "איך זה יתכן שאדם זה, הידוע כאיש הגון ומכובד, מסוגל להתנהג בצורה שפלה כל כך אל אשתו?". ואז הסביר לו הרב, שכאשר פוגעים בנקודה הרגישה ביותר של האישה (האגו הגברי שלו), בהתמדה, עלולה התנהגותו להדרדר באופן קיצוני. זוהי תגובה תת הכרתית שבאמצעותה מקבל האיש הרגשה שעדיין יש לו כוח כלשהו. הנסיונות הנואשים להגן על כבודו העצמי, עלולים לעוות את מהלך מחשבתו עד כדי כך, שהוא עצמו לא יבין כיצד יכול היה להגיע לשפל שכזה. "אשתו", המשיך הרב מפוניבז', "חייבת לחזור ולבנות אותו כמלך בביתם. רק זה ימנע הישנות מצבים שכאלה, היות ולבעל לא תהיה כל סיבה לדרוש את כבודו. מלך יכול להרוש לעצמו להיות נדיב ורחמן, היות והוא בטוח במעמדו המכובד והרם, ואין לו כל סיבה לחשוש מכך שמישהו ידחוק אותו משם. המדרש מספר על אישה חכמה שיעצה לבתה ביום כלולותיה: "בתי, עמדי לפני בעלך כלפני מלך ותשרתיהו, ואם תהיי לו אמה הוא יהיה לך עבד ויכבדך כגבירה, ואם תתגדלי עליו, יהיה לך לאדון בעל כורחך ואת תהיי ניקלה בעיניו כאחת השפחות" (מנורת המאור). מובטח לנו שבעולם הבא נזכה לשכר עצום ורב על כך שאנו נוהגות כבוד בבעלינו. וגם בעולם הזה נזכה לחיי אושר, אם וכאשר נתנהג אל בעלינו כאילו היו מלכים. מדהים לראות, כיצד אישה שמתחילה לנהוג כבוד בבעלה, מבלי לוותר על כבודה העצמי, כמעט מיד מתחילה לחוש נשית יותר ואצילית יותר. לפתע היא מתחילה לקבל מאפיינים של מלכה. מה פירוש "לנהוג בבעל משל היה מלך?", פירוש הדבר הוא, לדוגמה, להשתדל מאוד שיהיה מרוצה, להתלהב מן הרעיונות שהוא משמיע, לומר לו באופן ישיר מה אנו רוצות ומעדיפות, ובכל זאת לשמור לו את זכות המילה האחרונה. נופתע לגלות כמה יהיה לנו קל ונוח לתת ביטוי למהות הפנימית הטבועה בנו, במסגרת יחסי הגומלין המלכותיים בינינו לבין בעלינו. אם אנו מבטלות את רצונותינו מפני רצונו, ומעדיפות את רצונו על פני רצונותיהם של הילדים, אנו מעניקות לילדינו את המתנה החשובה ביותר והיא - הוכחה לכבוד וליקור שאנו רוחשות לאביהם. עלינו לבנות מבצרים עבור בעלינו. פירוש הדבר הוא, לדוגמה, שלא נגער בבעל לעולם על כך שלכלכך את הריצפה. הרי כל מטרתנו היא ליצור עבור הבעל אווירה ביתית וחמימה, כדי שיהיה לו מקום להירגע ולחוש בעל בנוח. בית לחיות בו ולא לראותו בלבד. עלינו לתור בהתמדה אחר דברים העשויים לשמח אותו ולהשתדל לעשותם. כאשר הוא עצוב, עלינו להשתדל לרומם את מצב רוחו. כאשר דבר מה מכאיב לו, עלינו להשתדל לנחם אותו, עלינו לכבד את הוריו ואת בני משפחתו. ואם הבעל נותן מתנה, ותהי זו המתנה הפעוטה ביותר, עלינו להכיר לו תודה באמת ובתמים. לעולם לא נדחה את הבעל בקרירות ולעולם לא נקניט אותו בכל אופן שהוא, ובאופן כזה נזכה לא רק לעשותו "מלך" אלא אני בעצמי אהיה "מלכה", וילדינו נסיכים. וכי המאמץ לכל זה לא משתלם? נקודה למחשבה!

אמרי שפר

- ✦ הרה"ק רבי דוד בליאנער אומר: הדעת שאינה מלווה בכיצוע מעשים מתאימים, דומה לחובש מגבעת פאר המכונה צלינדר, והוא כולו ערום ויחף כביום היולדו.
- ✦ רבנו תם הקדוש אומר: החכמים והחסידים בתחילת תנאי עבודתם, יקחו לנפשם - לכבוש כעסם. ליבם רחב לקבל מעשה בני אדם, אם טוב אם רע.
- ✦ הרה"ק רבי ישראל מסלנט אומר: כמו שקיים הבדל גדול בטיב שיכלם והשגתם של שני בני אדם, כך קיים הבדל גדול, בתוך כל אדם, בין שיכלו להבנות - כי יש לעמוד, שיכבד את ההנהגות בהתאם לשיכלו.
- ✦ הרה"ק רבי נחמן מברסלב אומר: פעמים שהאדם עומד כל ימיו למלא כרסו. בעולם הבא, עיקר העבודה - למלאות רצונו יתברך. (מתגלים נבחרים)

ועל כן יאמרו המושלים-משל ונמשל

משובחת מאין כמוה והמחיר ממש מציאה. תן נא לי מאה אמה מגליל בד המשי - צעק לקוח זריז. ולי מאה וחמישים - ניסה אחר לגבור עליו בקולו. אל נא תחפזו - אמר הסוחר - דעו כי אין עיתותי בידי למכור זה כך ולזה כך, אלא מוכר אני גליל שלם בלבד ובכל גליל חמש מאות אמה של בד משובח. למרות ההכרזה המפתיעה נמצאו מיד סוחרים שניאותו לקנות מי גליל ומי שניים ואף שלושה וארבעה... סלח נא לי - פנה אחד הקונים אל הסוחר בשאלה - ואיך נדע כי אכן בכל גליל יש חמש מאות אמה?... אין בדעתך כי נפרוש כעת את כל גלילי הבד ונמדוד... הו לא - אמר הסוחר - אולם זאת עשו: בחרו נא אתם גליל אחד מתוך הערימה ומדדו אותו בלבד. בוודאי - הוסיף הסוחר בחיוך - תבחרו את הגליל הנראה לכם כדק ביותר, אולם למרות זאת אם יימצא כי יש בו חמש מאות אמה, אות וסימן הוא כי כן הדין בשאר הגלילים. כן הוא גם הנמשל - אמר המגיד מדובנא זצ"ל - להקדוש ברוך הוא באוצרו הטוב יש תרי"ג מצוות אשר שכן כל אחת מהן מרובה מאוד, למעלה מתפיסת אנוש, ומובטח לו לאדם כי כל הוצאותיו בענייני המצוות יושבו לו שבעתיים. והיה - המשיך המגיד ואמר - אם יבוא אדם ויתמה ויאמר: הוא פועלים מוציאים כסף רב בענייני מצוות. על כך עונה הקדוש ברוך הוא ואומר: בחרו לכם מצווה אחת, כדוגמה: מצוות מעשר, "ובחננוני נא בזאת" - ראו והשכר הרב אשר מקבל הנהנה בה - כדרשת חז"ל בגמרא מסכת שבת (ק"ט): "עשר תעשר, עשר בשביל שתתעשר" - אות וסימן הוא כי הוא הדין בשאר המצוות.

(משל למה הדבר דומה)

אדם אחד עבד שנים רבות כפועל בחנות אריגים של סוחר עשיר. מדד, גזר, סידר וניקה. לימים נפטר אותו פועל, והסוחר קיבל לעבודה תחתיו את בנו. הלך הבן בדרכי אביו ועבד ביושר ובאמונה. כעבור זמן נפטר גם הבן, ולעבודה נכנס בנו - הלא הוא נכדו של הפועל הראשון. לאחר כשבוע ימים נכנס הפועל החדש אל משרדו של הסוחר ובידו רשימה. ערכתי חשבון - כך אמר - וראיתי כי אבי וסבי עבדו בחנותך ארבעים ושש שנים, אי לכך מגיע לי שכר של אלף רובל שכר עבודתם!... אמת הדבר - צחק הסוחר - הם עבדו אצלי ארבעים ושש שנים, אולם הסבור אתה כי עבדו בחינם? וממה לדעתך התפרנסו הם וביתם במשך כל השנים הארוכות הללו?... כן הוא גם הנמשל - אמר ה"חפץ חיים" זצ"ל - לעיתים אנו נאנחים ואומרים כי אנו מצויים בגלות כבר מאות בשנים, ואף אבותינו ואבות אבותינו שצדיקים היו נאנקו תחת עול הגלות, והגיע הזמן כי נגאל בזכותם. אך שוכחים אני כי אבותינו צדיקי ויסודי העולם קיבלו שכרם, ועדיין מוסיפים לקבל שכר רב לאין שיעור במקומם בעולם האמת. אל לנו לתבוע שכר מצוותיהם, אלא עלינו לשוב, בתשובה שלימה - או אז ירחם עלינו הקדוש ברוך הוא ויגאלנו.

פסוקים

אל היריד הגדול מגיעים מאות סוחרים, איש איש ועגלתו הטעונה בסחורה, ושם פורקים את מרכולתם הצבעונית ומכריזים בקול רם בשבח סחורתם. יום אחד הגיע אל היריד סוחר אחד ועימו עגלה גדולה טעונה בגללי בד צבעוניים מרהיבי עין. עוד בטרם החלו הסוחר ועוזריו לפרוק את הסחורה, כבר התגודדו סביבו קהל רב שהבין מיד כי סחורתו

אל תיקרי הליכות אלא הלכות

- ✓ שואלים בהלכות פסח קודם לפסח שלושים יום, שהרי משה רבינו עומד בפסח ראשון ומזהירם על פסח שני. ומכל מקום מותר לתלמידי חכמים להמשיך בלימודם במקום שליבם חפץ, שלא אמרו "שואלים קודם לפסח שלושים יום" אלא לחושבו שואל כענין, אבל ראוי ונכון לכל תלמיד חכם ללמוד ולחזור על הלכות אלו, להיות דברי תורה מחודדים בפיו כדי לענות לשואלו דבר ה' זו הלכה.
- ✓ חודש ניסן הוא ראש החודשים, ולכן אף על פי שאת השנה מונים מחודש תשרי, מכל מקום את החודשים מונים מניסן שנאמר: "החודש הזה לכם ראש חודשים ראשון הוא לכם לחודשי השנה", כלומר שמפני שהוא הראש לכל החודשים, לכן ישאר ראשון למנין החודשים, ומה היא גדולתו של חודש ניסן, מפני שבו היתה יציאת מצרים שבזה נגלה השגחת השם יתברך על בראיו ואותותיו ונפלאותיו, ומשלם לרשע רע כרשעתו ומשלם טוב לאוהביו כמו שהיכה לפרעה במצרים וגאל את ישראל.
- ✓ אין נופלים על פניהם בכל חודש ניסן ואין אומרים וידוי ותחנונים, מפני שכל החודש הוא ימי שמחה וקדושה לישראל, כי באחד בניסן הוקם המשכן, וי"ב נשיאים הקריבו קורבנם ליי"ב יום - יום לכל שבט ושבת וכל אחד היה עושה ביומו יום טוב, וי"ג בניסן אסרו חג שלהם, ויום י"ד הוא ערב פסח, ולאחר מכן שבעת ימי הפסח, ויום כ"ב ניסן הוא איסרו חג של פסח, ולעיתים לבוא יבנה בית המקדש ביום טוב של פסח, וחונכת בית המקדש תהיה לאחר הפסח, כי אין מערבין שמחה בשמחה, נמצא שכל ימי חודש ניסן הם ימי שמחה וששון, ולכן אין אומרים וידוי ותחנונים בימים אלו.
- ✓ מנהג טוב לקרוא בכל יום פרשת הנשיא של אותו יום, כי כל נשיא ונשיא היה לו סודות גדולים שהמשיכו שפע רוחניות כל אחד לשבטו כל ימי עולם, ובקריאת הפרשה הוא מעורר קדושת היום. וביום י"ג בניסן קוראים מתחילת פרשת בהעלותך עד כן עשה את המנורה והוא כנגד שבט לוי. וטוב לתת מראש חודש ניסן עד ערב פסח ג' פרוטות לצדקה לאחר קריאת סדר הנשיא, בעד מנוחת אב או אם או שאר קרובים או בעד כל נפשות מישראל.
- ✓ אין לומר מזמור "יענך ה' ביום צרה" בתפילת שחרית בכל ימי חודש ניסן, וכן אין לומר מזמור "תפילה לדוד", כיון שנאמר בו "ביום צרתי אקראך", ואין להזכיר יום צרה בימי ניסן. והמנהג לומר מזמור לתודה בפסוקי דזמרה של שחרית בכל ימי חודש ניסן ואפילו בערב פסח ובחול המועד של פסח (חוץ משבתות וימים טובים). ואין לגזור תענית ציבור בכל חודש ניסן על כל צרה שלא תבוא, אבל תענית יחיד מותר להתענות בו. ולכן המנהג להתענות בו תענית של יום הפקודה לאביו או לאימו ואין אומרים "צדקתך" בתפילת מנחה בשבת בכל חודש ניסן.
- ✓ היוצא בימי ניסן ורואה אילנות שמוציאין פרחים מברך: "ברוך אתה ה' אלוהינו מלך העולם שלא חיסר בעולמו כלום וברא בו בריות טובות ואילנות טובות להנינות בהם בני אדם". ואינו מברך אלא פעם אחת בכל שנה ושנה. וגם נשים חייבות בברכה זו ואין מברכים אלא על אילני מאכל, אבל על אילני סרק לא מברכים.
- ✓ אין לברך על אילנות המורכבים מין בשאינו מינו, כי קיומם נגד רצון הבורא, ואף על פי שהמברך אין למחות בידו - אבל הבא להמלך, מורים לו שלא יברך, שספק ברכות להקל.
- ✓ לכתחילה צריך לברך בחודש ניסן דוקא, אלא שלכתחילה עדיף לברך בימות החול, ורק אם לא נזדמן לו לברך אלא בשבת הסמוכה לסוף חודש ניסן, וחושש שמא ישכח ויפסיד הברכה לגמרי, אז יברך בשבת, והזריזים המקדימים למצוות נוהגים לברך בציבור בראש חודש ניסן או למחרת, וברוב עם הדרת מלך.
- ✓ צריך להתאמץ מאוד לכיין היטב בברכת האילנות, שהיא לתיקון הנשמות שהן מגולגלות בעצי השדה והעשבים - ויבקש עליהם רחמים.
- ✓ טוב שיצטרפו כנסיה לשם שמים לברכת האילנות, ויפרישו אחר הברכות מעות לצדקה כמנין מ"ה ולא יפחתו כל אחד מג' פרוטות נגד נפש רוח נשמה ויאמרו קדיש, והוא עילוי גדול לנשמות שנתגלגלו בדומם וצומח.
- ✓ לאחר הברכה יאמרו "שיר המעלות בשבוע ה' את שיבת ציון וכו'", "פתח אליהו וכו'", "רבי חנינא בן עקשיא וכו'", ו"קדיש על ישראל".

(הבית היהודי - מועדים)